herpy

WARANY

Bogert's Monitor

Varanus bogerti

Varanus bogerti to czarny, nadrzewny waran z wysp u południowo-wschodniego krańca Nowej Gwinei, należący do grupy waranów nadrzewnych skupionej wokół *Varanus prasinus*. Gatunek jest znany tylko z kilku okazów muzealnych i niemal nieznany w niewoli, dlatego zasady utrzymania opierają się na najbliższych krewnych.

Rodzina: Varanidae Dawna nazwa: *Varanus prasinus bogerti*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**82-94 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**10-15 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i mokradła**
Trudność	**Ekspert**

HODOWLA

Min. terrarium	**120 × 80 × 180 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**24-34 °C**
Miejsce wygrzewania	**45-50 °C**
Temperatura w nocy	**22-25 °C**
Wilgotność	**70-95%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady i kręgowce**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**2-3 jaj**
Inkubacja	**157-203 dni** przy 29-30 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Varanus bogerti to smukły, nadrzewny waran z grupy waranów nadrzewnych skupionej wokół *Varanus prasinus*. Dorosłe osobniki są jednolicie czarne od strony grzbietowej, podobnie jak *Varanus beccarii*, mają popielatoszary brzuch i często jaśniejszą, szarą głowę. Gatunek rozpoznaje się po szorstkich łuskach na głowie, guzowatych łuskach na karku, większej liczbie łusek wokół tułowia oraz nozdrzach położonych dalej z tyłu pyska. Osobniki półdorosłe mogą mieć na grzbiecie wąskie żółte przepaski z rozproszonych żółtych łusek, a młode są popielatoszare z 15-19 poprzecznymi rzędami jasnych plamek na karku i grzbiecie.

Gatunek opisano w 1950 roku jako podgatunek *V. prasinus*, a od 1991 roku jest uznawany za odrębny gatunek. Nazwa naukowa upamiętnia Charlesa Mitchilla Bogerta, byłego kuratora herpetologii w American Museum of Natural History w Nowym Jorku. Badania genetyczne umieszczają go wewnątrz *V. prasinus*, co oznacza, że *V. prasinus* raczej nie jest jednolitym gatunkiem, a pokrewieństwo nie zostało jeszcze wyjaśnione.

Dorosłe osobniki mierzą 29-32 cm od pyska do kloaki i 82-94 cm długości całkowitej, a ogon jest 1,6-2,1 raza dłuższy od tułowia. Półdorosły osobnik o długości 41 cm waży około 44 g. Masa dorosłych osobników i długość życia nie są udokumentowane. Dorosłe *V. beccarii* o długości 74-80 cm ważą około 210 g, a długość życia w terrarium wynosząca 10-15

lat została zapożyczona od *V. prasinus*.

Utrzymanie tego gatunku to długotrwałe i wymagające zadanie: wysokie, ciepłe i wilgotne terrarium, często budowane samodzielnie, żywe owady co tydzień i doświadczenie z waranami nadrzewnymi. Zwierzę jest płochliwe i nie ma udokumentowanych doświadczeń z jego utrzymaniem i rozmnażaniem, więc odpowiedzi na wiele pytań nie są znane.

Występowanie i środowisko

Varanus bogerti zamieszkuje wyspy w prowincji Milne Bay u południowo-wschodniego krańca Nowej Gwinei w Papui-Nowej Gwinei. Jest znany z wysp Fergusson i Normanby w archipelagu D'Entrecasteaux, a miejscem typowym jest Fergusson (Moratai). Według lokalnych informacji na Normanby jest pospolity. Starszy okaz muzealny pochodzi z Misimy w archipelagu Luizjady, natomiast młody osobnik z Wysp Trobrianda wymaga jeszcze potwierdzenia. Mapa pokazuje więc archipelag D'Entrecasteaux i Misimę.

Zasięg jest niedostatecznie poznany i nie wiadomo, czy wszystkie stare okazy muzealne mają prawidłowo określone miejsce pochodzenia i czy należą do tego samego gatunku. Gatunek figuruje na Czerwonej liście IUCN jako najmniejszej troski (LC), ale liczebność populacji nie jest znana.

> **Naturalny zasięg:** Papua-Nowa Gwinea.

ŚRODOWISKO

Varanus bogerti żyje w lasach od poziomu morza do wysokości około 400 m. Na Fergusson występuje we wtórnym nizinnym lesie deszczowym, a na Normanby zarówno w lasach namorzynowych, jak i w nizinnym lesie deszczowym. Gatunek jest nadrzewny i przypuszczalnie, podobnie jak najbliżsi krewni, przebywa w koronach drzew, rzadko schodząc na ziemię. Pożywienie, rytm dobowy i składanie jaj nie są udokumentowane w naturze. Gatunek jest jajorodny.

Blisko spokrewniony *Varanus prasinus* zjada duże nadrzewne stawonogi, takie jak szarańczaki, pasikoniki i karaczany, a samice składają jaja w termitierach wysoko na drzewach. Nie zaobserwowano tego u *V. bogerti*, ale jest to rozsądny punkt wyjścia. Brak pomiarów klimatycznych z siedlisk samego gatunku; wyspy leżą w tropikach, a klimat jest ciepły i wilgotny przez cały rok.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Varanus bogerti* jest niewielka, a gatunek prawie nie był widywany w niewoli. Zasady utrzymania opierają się na najbliższych krewnych, *Varanus beccarii*, *Varanus kordensis* i *Varanus prasinus*, i to od nich zapożyczone są wartości w tej i kolejnych sekcjach. Zwierzęta oferowane w handlu jako *V. bogerti* należy dokładnie sprawdzić, ponieważ łatwo je pomylić z czarnym *V. beccarii*.

Jeden dorosły osobnik potrzebuje wysokiego terrarium o wymiarach co najmniej 120 × 80 × 180 cm (długość × szerokość × wysokość), a większe jest lepsze. Para potrzebuje co najmniej 160 × 120 × 185 cm, najlepiej z przesuwną przegrodą, aby można było zwierzęta rozdzielić. Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna. Terrarium jest często budowane samodzielnie z wodoodpornej sklejki albo jest to całe pomieszczenie.

Tylną i boczne ściany wyłóż płytami korkowymi. Umieść grube i cienkie gałęzie na wielu wysokościach i pod różnymi kątami, a niektóre zawieś swobodnie, aby zwierzę musiało koordynować ruchy. Zrób kilka zamkniętych kryjówek w górnej części oraz skrzynki z wilgotnymi liśćmi, w których zwierzę może spać i składać jaja. Jako podłoże stosuje się warstwę ziemi leśnej z suchymi liśćmi o grubości 5-15 cm, a żywe rośliny, takie jak monstera i epipremnum, zapewniają kryjówki i utrzymują wilgoć. Podgrzewany basen z wodą pomaga utrzymać wilgotność powietrza. Zwierzę jest szybkie, więc zastosuj podwójne drzwi lub śluzę i osłoń wszystkie lampy i źródła ciepła, aby zwierzę nie mogło się poparzyć. Wentylacja musi być dobra.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 24-34 °C, a w nocy 22-25 °C. Temperatura powierzchni w miejscach do wygrzewania powinna wynosić 45-50 °C. Mierz ją termometrem na podczerwień, a nie jako temperaturę powietrza, i zadbaj o duży gradient, aby zwierzę mogło wybierać między strefami ciepłymi i chłodnymi. Wszystkie źródła ciepła są sterowane

termostatem. Temperatury są zapożyczone od *V. beccarii* i nie zostały udokumentowane dla *V. bogerti*.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 70-95 %. Zraszaj terrarium kilka razy na dobę świeżą wodą, najlepiej automatycznym systemem, i pozwól podłożu lekko przeschnąć między zraszaniami. Zwierzęta piją krople wody z liści i gałęzi. Podgrzewany basen z wodą o głębokości około 15 cm pomaga utrzymać wysoką wilgotność. Dobra wentylacja zapobiega zastojowi powietrza i pleśni.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień i potrzebuje światła UVB. Stosuj lampę łączącą grzanie z UVB nad miejscem do wygrzewania, tak aby zwierzę mogło wybierać między cieniem a światłem, i celuj w strefę Fergusona 2. Strefa nie jest udokumentowana dla gatunku i została zapożyczona od pokrewnych waranów nadrzewnych. Światło włącza się na 12 godzin dziennie. Wymieniaj lampy UVB zgodnie z zaleceniami producenta, nawet jeśli nadal świecą. Zbyt mało UVB, wapnia i witaminy D3 prowadzi do metabolicznej choroby kości.

Czytaj więcej: Światło i UVB Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ŻYWIENIE

Żywienie jest zapożyczone od *V. beccarii* i *V. prasinus*, które zjadają głównie duże stawonogi. Ponad 90 % pokarmu powinny stanowić owady, takie jak karaczany, larwy kruszczycowatych, drewnojady i szarańcza, oprószone wapniem oraz suplementem witaminowo-mineralnym z D3. Ryby, jaja w skorupce i jednodniowe pisklęta mogą być podawane od czasu do czasu; gryzonie i inne kręgowce mogą stanowić tylko niewielką część diety, ponieważ w przeciwnym razie zwierzę tyje. Dorosłe osobniki karmi się raz lub dwa razy w tygodniu, łącznie 10-20 g pokarmu na osobnika.

Wypuszczaj owady swobodnie do terrarium albo wypełniaj małe otwory w korku i gałęziach kawałkami pokarmu, aby zwierzę musiało polować i wydobywać jedzenie. Kolonia karaczanów i równonogów w liściach i butwiejącym drewnie zapewnia dodatkową drobną zdobycz. Świeżo wyklute młode często odmawiają jedzenia przez nawet dwa tygodnie, a czasem dłużej, dlatego trzeba je regularnie ważyć.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest prawdopodobnie płochliwy i nerwowy jak inne warany nadrzewne, a manipulowanie stresuje zwierzę. Ugryzienia i zadrapania to realne ryzyko: zęby są ostre, pazury długie, a przestraszone zwierzę może też wypróżnić się na trzymającą je osobę. Obrażenia są znacznie mniejsze niż w przypadku dużych waranów, ale rany mogą ulec zakażeniu, dlatego trzeba je oczyścić i zdezynfekować.

Trzymaj się spokojnej rutyny, otwieraj terrarium spokojnie i pozwól, aby zwierzę samo podeszło do dłoni, zamiast chwytać je od góry. Unikaj chwytania za ogon. Bierz zwierzę na ręce tylko na krótko; wielu osobników nie należy brać na ręce wcale. Dokładnie myj ręce po kontakcie ze zwierzęciem, terrarium i pokarmem, ponieważ gady często są nosicielami salmonelli. Gatunek trzyma się pojedynczo, a w parze zwierzęta muszą zawsze mieć możliwość oddalenia się od siebie.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek i rozmiar przy osiągnięciu dojrzałości płciowej nie są udokumentowane dla *Varanus bogerti* ani dla najbliższych krewnych. Zwierzęta powinny być w pełni dorosłe i w dobrej kondycji, zanim zostaną połączone. Płeć najpewniej określi lekarz weterynarii z doświadczeniem w leczeniu gadów.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja nie jest udokumentowana dla tego gatunku. U *V. beccarii* samiec gwałtownie goni samicę, a kopulacja trwa około dwóch godzin. Samica musi mieć możliwość schowania się za osłonami, a zwierzęta należy rozdzielić, jeśli pościg staje się zbyt gwałtowny. Zimowanie nie jest udokumentowane i nie należy go stosować.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Gatunek jest jajorodny. Wielkość zniesienia i liczba zniesień w roku nie są udokumentowane; 2-3 jaja to wartość zapożyczona od *V. beccarii* i *V. prasinus*. Zapewnij samicy co najmniej trzy skrzynki z wilgotnymi liśćmi, w których może spać i składać jaja, i przeszukuj także wilgotne podłoże, ponieważ jaja mogą być w nim zakopane. Samica musi być dobrze odżywiona i otrzymywać dużo wapnia i D3, ponieważ słaba kondycja skutkuje słabymi jajami i obumarłymi zarodkami.

INKUBACJA

Czas inkubacji nie jest udokumentowany dla tego gatunku. U *V. beccarii* i *V. prasinus* wyklucie następuje po 157-203 dniach w temperaturze 29-30 °C. Umieść jaja w wilgotnym wermikulicie w pojemniku z małymi otworami wentylacyjnymi, nie obracaj ich i unikaj zbyt mokrego podłoża oraz nagłych zmian wilgotności, zwłaszcza w ostatniej jednej trzeciej inkubacji. Obumarłe, w pełni rozwinięte zarodki to znany problem w tej grupie, a najczęściej wymienianymi przyczynami są zbyt wysoka wilgotność pod koniec inkubacji i niedobory u samicy.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Brak danych dotyczących odchowu młodych *V. bogerti*. Młode *V. beccarii* mają po wykluciu około 18 cm długości i ważą 8-10 g. Trzyma się je pojedynczo w mniejszym terrarium z korkiem, cienkimi gałęziami, żywymi roślinami i miejscem do wygrzewania z UVB, przy wysokiej wilgotności powietrza i codziennym zraszaniu, aby mogły pić krople. Codziennie oferuj małe owady i muchy oprószone wapniem i D3 oraz regularnie waż młode. Gdy podrośnie, przenosi się je do terrarium o wymiarach około 80 × 60 × 110 cm.

Zdrowie i częste błędy

Gatunek prawie nie występuje w handlu i nie wiadomo, czy zwierzęta sprzedawane jako *V. bogerti* są prawidłowo oznaczone. Zwierzęta z Indonezji i Nowej Gwinei pochodzą najczęściej z odłowu lub z farm i często mają pasożyty wewnętrzne. Zleć badanie próbki kału lekarzowi weterynarii z doświadczeniem w leczeniu gadów, zanim zwierzę trafi do docelowego terrarium, i utrzymuj kwarantannę przez co najmniej trzy miesiące. Najlepiej kupuj zwierzęta z hodowli.

Typowe problemy:

- Stres i brak apetytu u nowo przybyłych zwierząt. Potrzebują spokoju, wielu kryjówek i stałej rutyny.
- Zbyt niska wilgotność powietrza, prowadząca do odwodnienia i problemów z linieniem.
- Metaboliczna choroba kości przy zbyt małej ilości UVB, wapnia i D3.
- Otyłość przy zbyt tłustym pokarmie.
- Obumarłe, w pełni rozwinięte zarodki w jajach, gdy wilgotność i temperatura są nieodpowiednie.
- Salmonella. Myj ręce i nie używaj przyborów kuchennych do terrarium.

Udaj się do lekarza weterynarii, jeśli zwierzę traci na wadze, odmawia jedzenia przez ponad dwa tygodnie albo ma zapadnięte oczy, suchą skórę lub trudności z oddychaniem.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.